

Jan Rendl

PĚŠKY KOLUMBÍ
POD ROUŠKOU COVIDU

PĚŠKY KOLUMBIÍ POD ROUŠKOU COVIDU

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Copyright © Jan Rendl, 2022

Cover © Daniel Pocar, 2022 ©

DOBROVSKÝ s.r.o., 2022

ISBN 978-80-277-1945-7 (pdf)

PĚŠKY KOLUMBÍÍ POD ROUŠKOU COVIDU

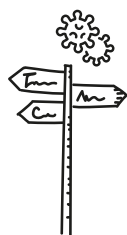
Jan Rendl

PANGEA

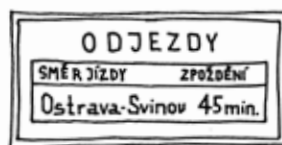
*Věnováno všem lidem, kterým covid zasáhl do života,
v naději, že už brzy bude tohle všechno za námi.*

*„Není pravda, že lidé přestávají následovat
sny, protože stárnou. Stárnou, protože
přestávají následovat své sny.“
Gabriel García Márquez*

Best in covid

Česká republika

Je devětadvacátého listopadu roku 2020. Všude ve světě na plné obrátky zuří pandemie koronaviru, která už několik měsíců sužuje planetu. S blížící se zimou a přibývajícími chladnými dny křivka nakažených v Evropě stoupá. Česká republika je téměř dva měsíce v částečném lockdownu. Většina služeb i obchodů je zavřená. Navzdory tomu náš premiér neustále opakuje, že jsme „best in covid“ a celou anabázi zvládáme bez větších problémů. Já v té době sedím ve sluncem zalité bulharské Sofii a popíjím si na náměstí, v klidu, míru a s úsměvem na rtech, horkou kávu. Do tohoto svérázného města jsem uprchnul těsně poté, co nejvyšší vládní činitelé v říjnu utlumili veškerý život v naší zemi. Bulharsko, jako skoro jediný ze států Evropy, koronaviru statečně a zázračně vzdoruje. Po měsíci a půl stráveném na

poklidném Balkáně však z domova letí zpráva, kterou do světa vyhlašuje vláda – „budeme rozvolňovat“. Během příštího týdne můžou otevřít restaurace, hotely i veškeré obchody. Rušíme zákaz nočního vycházení i zákaz pití alkoholu na veřejnosti. Shromažďovat se mohou větší skupiny lidí. Otevíráme školy. Trend ve všech okolních zemích proti tak velkému rozvolnění varuje, ale premiér si je zjevně jistý, že covid ho poslechne. Jak se později ukáže, je to osudová chyba, která nás bude stát tisíce životů a další tisíce zkrachovalých živnostníků a drobných podnikatelů. V ten moment však převládá všeobecné nadšení. Také já se nechávám uchláholit slovy, že „bude líp“, a rozhoduju se pro návrat domů, do Havířova.

Hned u nás mi ovšem test vyjde pozitivně, a tak končím v karanténě. Mezitím narvané hospody a předvánoční nával v otevřených obchodních centrech otáčí kormidlo do té doby lehce klesající epidemie. Čísla se obrací. Premiér s ministrem zdravotnictví – už ani nevím kterým – však zcela nepochopitelně nezatahují za záchrannou brzdu okamžitě. Jako první jdou sice na ránu hospody, hotely a restaurace, ale už v tu chvíli je jasné, že přeplněné obchody nám zadělají na pořádný malér. Uvědomuju si to i já. V předtuše úplného lockdownu začínám sprádat plány na útěk. Není moc nad čím přemýšlet. Pozitivní test na koronavirus mi odlet zhatit nemůže, nemocí jsem úspěšně prošel a další nákaza by mi tak nějakou dobu hrozit neměla. Zvažuju možnosti, které jsou pro mě nejvýhodnější. Pořád ještě mám voucher na letenku s leteckou společností Iberia. Ten mi vystavili poté, co mi před osmi měsíci zrušili let z Chile. Tahle firma však létá převážně mezi Španělskem a Jižní Amerikou. Má touha po návratu je silná, neplánoval jsem to však až tak rychle. Zlepšující se situace v Jižní Americe mě nicméně přesvědčuje, že mi tam bude lépe než tady. Pro vstup do jedné země navíc zatím není potřeba ani negativní test. A tak je rozhodnuto. Neváhám příliš dlouho. Letenka mě nebude stát ani korunu, a tak ji mám

brzy v kapse. Bude to stejné jako poprvé. Na začátku ledna by mé letadlo mělo přistát znovu po dvaceti měsících v kolumbijské Bogotě.

Má předpověď se vyplnila. Těsně po Vánocích nezbývá vládnoucí garnituře než zavřít celé Česko. Mezitím se můj útěk začíná komplikovat. Zrušen byl jak let z Vídně do Madridu, tak následně i let z hlavního města Španělska do Bogoty. Odmítám to ale vzdát. Tohle už není jen o lásce k cestování, ale o svobodě v restrikcemi sužovaném světě. Vybírám náhradní lety a doufám, že to klapne. Zdá se, že je všechno na dobré cestě. Oproti původnímu plánu se toho příliš nemění. Jen třetího ledna neodletím přímo do Kolumbie s krátkým přestupem, ale budu muset strávit pět dní v Madridu, než sednu do stroje, jenž mě má přepravit na jiný kontinent. Rozdělení tranzitu s sebou nese další komplikace. Pro vstup do španělského království je potřeba mít negativní PCR test, ne starší dvaasedmdesáti hodin. To je záludná úloha. Můj odlet je totiž naplánován na neděli třetího ledna. Znamená to, že test

musím absolvovat na státní svátek, v první den nového roku. Jen tak se vejdu do požadované lhůty a zároveň budu mít jistotu, že výsledek se mi dostane do ruky včas. Nastává však logistický problém. Ve státní svátek a ještě den po silvestru člověka v laboratořích nikdo nevíta právě s otevřenou náručí. Většina je jich zavřených a těch několik málo fungujících má kapacity naplněné. Nakonec se na mě však usměje štěstí. Jenže musím vyrazit ze svého slezského bydliště až do Prahy – a to hned prvního ráno. Silvestr je v knedlu, pomyslím si. Jestli se rozstřelím, ráno zaspím a zimu strávím s hlavou v beskydském sněhu. Vynechávám tedy jakoukoliv párty ukončující starý rok. Stejně není moc co slavit. Namísto toho se střízlivý odebíráм hned po půlnoci do postele.

Můj útěk se začíná komplikovat.

Mrazivého rána, prvního v novém roce, mě tak sice nezrazuje alkohol v mé krvi, ale v cizí. Na nástupišti marně čekám na první ranní spoj. Vlak má nejprve deset minut zpoždění. Postupně se navyšuje až na pětáctyřicet. Následně spoj úplně zruší. Chlápek vedle mě, který celou dobu nervózně popocházel a napjatě sledoval tabuli, začne zlostně křičet: „Kurva, já se na to fakt vyseru. Ten podělanej strojevůdce se včera někde ožral, a já teď mám jít do Ostravy asi pěšky!“ Úplně mu rozumím. Zatímco ze sebe trousí další nadávky, já s ním jen tiše souhlasím. Pokud jde o teorii, proč vlak nepřišel, jsme zajedno. Po tak pitomém roce má ale každý právo se pořádně zdělat, chápu lidsky i strojvedoucího. Musím ovšem rychle vyřešit, jak se dostat do Ostravy, abych stihl přípoj do Prahy. Za taxi se mi zrovna dvakrát platit nechce, a tak se rozhodnu zariskovat a chytit autobus. Bude to sakra natěsno, pomyslím si, když na telefonu zkoumám spojení na svinovské nádraží. Vlak nesmím zmeškat, test mám objednaný na přesný termín. Modlím se, aby všechno jelo načas. Autobus mě dostává na terminál Hranečnický. Odsud je to ještě tramvají přes půl Ostravy.

Tísním se na konci prázdného vozu a potím se strachy. Křečovitě svírám telefon a sleduju, kolik je hodin. Nemůžu si dovolit být jen jednu jedinou minutu zpoždění. Podle jízdního řádu mám od příjezdu tramvaje do odjezdu vlaku čtyři minuty na to, abych překonal zhruba pětisetmetrovou vzdálenost ze svinovských mostů na nástupiště. To je teoreticky možné, ovšem každá ztracená chvilka by znamenala katastrofu. Řidič tramvaje naštěstí jako by měl šestý smysl. Daruje mi rychlou jízdu celou minutu navíc. Vybíhám bleskově ze dveří, adrenalin na maximum. Ještěže jsem silný, navzdory tomu, že se na mé váze rapidně podepsaly uplynulé vánoční svátky. Stíhám na pohodu – zvládl bych i vykouřit cigáro, kdybych ještě kouřil. To je však už minulost. Nasazuju na nástupišti roušku a lezu do vlaku, který nakonec dorazil s lehkým zpožděním. Ještě skoro půl hodiny mi zpod ní kape pot, takže je

durch mokrá. Zažil jsem už příjemnější věci, ale sedím ve vlaku a to je to hlavní.

Jsem neochvějně přesvědčený, že teď už vše proběhne hladce. Jenže to bych nesměl být takový patlal. Když někde u Kolína ověřuju adresu, na které se mám nechat otestovat, docházím k nepříjemnému zjištění. To, co jsem považoval za odběrové místo, je pouze sídlo firmy. Takže mě nečeká pohodových dvacet minut chůze, ale dvanáctikilometrový pochod – od nádraží až na úplně okraj hlavního města. No paráda! Naštěstí jsem už zrána roztrénovaný. Rychlým, úderným sprintem se přesouvám z vlakového vagónu do stanice metra. Ani nemrknu a už se ocitám na Pankráci. Naštěstí jen na zastávce a nikoliv za zdmi známé věznice. Po této životní zkušenosti nijak netoužím. Nejprve se pojišťuju pro případ, že by na odběrovém místě nefungovaly platby kartou, a vybírám z bankomatu hotovost. Hned poté musím ještě před příjezdem navazující tramvaje vyřešit akutní přetlak v močovém měchýři. Vyprazdňuju se u nedalekého keře a přitom doufám, že močení na veřejnosti není v nouzovém stavu trestný čin. Kdyby snad náhodou byl, alespoň je tu basa hned za rohem, pousměju se v duchu a mířím na tramvaj.

Kdesi v Záběhlicích, v místech, kde jsem se nikdy předtím neocítl, stojí stan a v něm jedno z mála odběrových míst, která fungují i v tento den. Je to rychlé. Test mě čeká už popáté, poprvé mi však nikdo nechce vrtat tyčinkou v nose. To jsem se během předchozích „operací“ naučil nesnášet. Pokaždé jsem měl pocit, že pracovník navlečený v ochranném obleku se mi snaží dlouhou, bílou tyčinkou vyškrábat skrze nosní díрку mozek. Když jsem viděl, jak zakuklená žena vytahuje z obalu zlověstný nástroj, psychicky jsem se začal připravovat na další krajně nepříjemný zážitek. Špachtle vždy dolovala v mých dutinách tak důkladně, až mi vyhrkly do očí slzy. Přichází však milé překvapení. „Tak mi otevřete na chvilku pus, tohle není nosní odběr,“ oznamuje mi milým hlasem přes průhledný štít, který je součástí obleku.

Lehce mi tyčinkou zakvedlá v hrdle. „Tak a to je všechno. Výsledek budete mít do čtyřiaadvaceti hodin na mailu. Můžete jít,“ sděluje mi závěrem. S úlevným úsměvem poděkuju a vyrazím na zpáteční vlak. Následujícího rána po probuzení už na displeji telefonu svítí oznámení o přijatém e-mailu. To, co jsem stejně věděl, se potvrzuje – jsem negativní. Poletím.

Covid komplikuje život člověka v mnoha ohledech. Cestovatelé v tomhle nemají výjimku. Ranní odlet z Vídně a zavřená ubytovací zařízení v obou zemích znamenaly dvě věci – musím sehnat nocleh v Brně a zároveň ranní transport do rakouské metropole. Doprava mezi oběma zeměmi byla utlumena téměř na nulu. Zbývala pouze jediná možnost – využít služeb společnosti, která vypravuje přímo na letiště mikrobusey. Příjezd byl naplánovaný na hodinu a půl před odletem, což i vzhledem ke kontrolám na hranici mělo vycházet hodně těsně. Jakákoliv drobná

komplikace v dopravě mě mohla o vysněný návrat do Jižní Ameriky připravit. Dokonce i můj panický strach z létání ustoupil. Snad poprvé v životě jsem se víc bál, že se do

*Mám si vzít rakev,
nebo mi nějakou půjčíte?*

letadla nedostanu, než toho, že v něm budu sedět. Ať rozhodne osud, řekl jsem si smířeně, objednal jízdenku a zaplatil. Zbývalo rozlousknout oříšek v podobě otázky, kde budu spát. Mohl jsem být vděčný, že jsem v druhém největším městě republiky v minulosti žil a pracoval. Díky tomu jsem tady měl spoustu známých a kamarádů. Volba nakonec padla na Kristýnku, nyní už vdanou paní a úředně potvrzenou inženýrku – jak s oblibou zdůrazňuje, která byla během svých studií mou kolegyní v jednom z brněnských supermarketů.

„Jeď šalinou na Kořískovu, pak kousek rovně a uvidíš ceduli s nápisem *pohřební služba*. Tam bydlíme,“ čtu si ve zprávě od Kristýnky, zatímco se můj vlak pomalu blíží k Brnu. „Mám si vzít rakev, nebo mi nějakou s manželem půjčíte?“ vypadne ze mě

otázka a konverzace nabírá poněkud morbidní tón. „Evidentně ses vůbec nezměnil,“ přichází z druhé strany zpráva s hromadou smajlíků a konkrétnějším vysvětlením, jak se zorientovat. Rakev tedy nakonec nebude potřeba, oddychnu si ironicky a s úsměvem na rtech, když dostávám přesné instrukce. Z vlakového nádraží nejprve mířím do lékárny. Při plánování jsem nezahrnul do výbavy léky proti průjmům a s naprostou určitostí vím, že bych toho hořce litoval. Doplnuju tedy nezbytné a nabírám městskou hromadnou dopravou směr Královo pole. Vše nacházím bez problémů. Je už dost pozdě, a tak víceméně jen dostávám instrukce, kde co je, a brzy zaujímám místo na gauči. Sotva zaberu, už mě budík tahá z postele. Zbytek bytu ještě spí, a tak jsem jako myška. Propízlím se do koupelny a trochu se zkulturním. Tiše za sebou zaklapnu dveře a mířím opačným směrem, než jakým jsem večer dorazil. Mikrobus do Vídně stojí na starém autobusovém nádraží, vedle toho vlakového. Dvnitř se vleze s řidičem jen devět lidí. Jsme upozorněni na nutnost nosit respirátor po celou dobu jízdy, házíme zavazadla do kufru a vyrážíme.

Královské město

Madrid

Ve svém provizorním ubytování jsem toho moc nenaspal, a tak jsem v mikrobuse zabral dřív, než jsme opustili ulice Brna. Jenže blažená nevědomost netrvala dlouho. Mohla to být zhruba hodina, ale připadalo mi to jako chvilka. Někdo se mnou cloumal a já, rozevíraje zalepené oko, jsem měl sto chutí poslat ho někam. Dřív, než jsem to udělal, jsem si všiml, kde se nacházíme. Relativně pohledná slečna na vedlejším sedadle tedy byla ušetřena mých nadávek. Stáli jsme na hraničním přechodu s Rakouskem a bylo potřeba předložit požadované dokumenty. Schengenský prostor během covidové doby přestal fungovat. Jakmile poodjela dvě auta před námi, přišli jsme na řadu. „Všichni ven,“ zahlásil nekompromisně voják, který otevřel dveře našeho vozidla. Začali jsme se postupně soukat z vyhrátého interiéru do ranního

Vánoční výzdoba v nočním centru Madridu.

mrazu. „Každý předloží pas a letenku. Jinak vás nemůžu nechat jet dál,“ řekl už o poznání vlídněji, leč z jeho hlasu bylo patrné, že nepřipustí žádnou výjimku. Jeden po druhém jsme ukázali požadované dokumenty a do dvou minut bylo vše vyřízeno. Celé osazenstvo vozu mělo papíry v pořádku, a tak jsme mohli pokračovat v jízdě. Oddechl jsem si. Žádné zdržení se nekonalo a cesta k letišti byla volná.

Loni na jaře mě právě do Vídně přenesl repatriační let rakouské vlády. Letiště bylo tehdy zcela mrtvé. Okénka veškerých stánků překrývaly stažené mříže a mimo cestující z našeho letu byste tu zahlédli jen vojáky, policisty a zaměstnance letiště. Jinak nikoho. Veškeré lety byly zrušeny. Ani tentokrát nevypadala situace o mnoho růžověji, byť několik letadel dnes přece jen odletět mělo. Stánky se při nízké hustotě dopravy nevyplatilo otevřít. Vstupní hala tak znovu působila mrtvolně a až na pár posedávajících či polehávajících lidí zela prázdnotou. Jakmile jsem vstoupil, mé kroky se rozléhaly mezi stěnami. Nikdo ale ani

neotočil hlavu. Každý si hleděl svého. Shon z doby předcovidové byl ten tam. Nikde žádné fronty. Nikdy předtím mi procedury na letišti netrvaly tak krátce. Odbavení jsem minul, protože celý pochod Kolumbií jsem hodlal absolvovat s malinkým batohem o objemu pouhých čtyřiatřicet litrů. Ten přesně splňoval parametry příručního zavazadla. Zamířil jsem přímo k bezpečnostní kontrole, vytáhl veškerou elektroniku, sundal bundu a pásek. Žádný problém. Za dvě minuty jsem mířil k bráně. Strach, že nebudu stíhat, byl zbytečný. Naopak. Měl jsem více jak hodinu času, než mě pustí do letadla. Nařídil jsem si budík, zabořil se do pohodlných sedaček poblíž brány a na pár desítek minut to zalomil.

Vzbudil jsem se těsně předtím, než zaměstnanci aerolinek začali pouštět cestující na palubu. U přepážky se tentokrát nekontroloval jen pas a palubní lístek, ale ještě další dokumenty nezbytné k cestování během pandemie. Aerolinky měly povinnost vyloučit z přepravy každého, kdo by se neprokázal negativním testem na covid. Také bylo třeba zkontrolovat, zda má každý vyplněný vstupní formulář. Ten byl ke vpuštění na španělskou půdu taktéž nezbytný. Někteří pasažéři se začali zběsile přehrabovat v zavazadlech a hledali složku se všemi vytištěnými dokumenty. Jiní, převážně ti mladší a technologicky zdatnější, měli vše připraveno v elektronické formě. To byl i můj případ. Jakmile na mě přišla řada, zašmátral jsem v kapse, vylovil mobil a několika rychlými doteky se dostal k potřebným náležitostem. Slečna, jež měla kontrolu na starost, shledala, že je vše v naprostém pořádku a můžu na palubu. Létání nepatří mezi mé oblíbené činnosti, ale tentokrát jsem se těšil. Byla to má vstupenka ke svobodě. Nedočkavě jsem si zapnul bezpečnostní pás, přetrpěl nudný výklad letušek o bezpečnosti a čekal na start. Ten jediný si z celého letu užívám. Dnes jsem ale bez většího stresu zvládl celý přesun. Uběhl jako voda, obešel se bez turbulencí a o dvě a půl hodiny později mě letoun vyplivl v hlavním městě Španělska. Tady už

jen stačilo naskenovat QR kód ze vstupního formuláře, a jakmile bliklo zelené světýlko na skeneru, byl jsem oficiálně vpuštěn.

Žádná další úskalí tady nečekala a během několika málo minut jsem seděl v soupravě metra. Bylo stále ještě dopoledne a měl jsem čas, než se zajdu ubytovat. Vystoupil jsem několik stanic před centrem a rozhodl se začít prozkoumávat metropoli. Nikdy předtím jsem tady totiž nebyl, nepočítám-li jeden noční přestup na autobusovém nádraží při cestě z Lisabonu do Paříže. Při něm jsem ovšem viděl jen halu a pár automatů na kafe. Nyní jsem naproti tomu měl celých pět dní, než nastoupím k pokračování cesty. Kromě pamětihodností jsem s sebou měl i pořádný štos papírů – text své druhé knihy. Do odletu jsem je musel pročíst, zkontrolovat a opravit. Následně pak najít internetovou kavárnu, tam vše přepsat do elektronické verze a odeslat do nakladatelství. První den jsem se s tím však odmítal obtěžovat. Tahle část práce na knize totiž rozhodně nepatří mezi mé nejoblíbenější. Prozatím jsem vytěsnil myšlenky na povinnosti z hlavy a pomalu se potloukal uličkami směrem k historickému centru. Přitom jsem válčil s rouškou na obličej. Na rozdíl od České republiky zde nařízení jasně hovořilo, že jejich nošení všude na veřejnosti je povinné, což mě dovádělo k zoufalství. Španělé byli všichni do jednoho v ochranně dýchacích cest disciplinovaní a mně nezbývalo než se chovat stejně. Jen ve vzácných chvílích, kdy jsem se v některé z úzkých uliček ocitl sám, jsem si dopřál doušek čerstvého vzduchu. Přitom jsem pomalu dokráčel až ke „svým“ dveřím.

Zazvonil jsem na zvonek domu a vystoupal do druhého patra, které celé sloužilo jako hostel. Uvítala mě recepční a hned vzápětí jsem znovu čelil absurditě covidové doby. „Společné prostory jsou během covidu nepřístupné,“ začala mi sdělovat sympatická slečna a já se pod rouškou začínal mračit. „A taky kuchyňku nemůžeš využívat. Ta je jen pro ty, kteří tu jsou ubytovaní dlouhodobě,“ vysvětlovala mi. Zatímco ještě před několika málo chvílemi jsem přemýšlel, jestli ji nepozvat na rande, teď už jsem ji nechtěl

ani vidět. Obzvlášť poté, co mě uvedla do pokoje. Tam najednou nevadilo, že budu v kontaktu s člověkem, který tu bydlí už několik měsíců. Logiku celé téhle šarády jsem nepochopil. Pokud bych skutečně měl covid, spolubydlícího nakazím a on pak v kuchyni hravě nákazu přenesne na ostatní. Už jen z tohoto hlediska to byl nesmysl. Nemluvě o tom, že jako jediný jsem tu byl čerstvě po prodělaném covidu, a navíc otestovaný. Neměl jsem ale chuť ani sílu cokoliv vysvětlovat. Pomyslel jsem si cosi o prdeli a odkýval pravidla. Stejně je budu porušovat, tak co. Nemá smysl se tu dohadovat, zaujal jsem mírné stanovisko a s recepční se vlídně rozloučil. Následně jsem zamířil do sprchy, abych ze sebe smyl pot. Teplá voda mě příjemně unavila a rozhodl jsem se si na dvě tři hodinky zdřímnout. Do ruchu velkoměsta se vydám až na večer, teď se mi nic nechce, usmyslel jsem si a během chvilky jsem vytuhl.

Katedrála panny Marie Almudenské stojí naproti královskému paláci v Madridu.

Covidové časy v ulicích španělské metropole.

Když jsem se probral, na protější posteli už ležel můj spolu-
bydlící. Bez mučení se přiznám, že si sice vybavuji jeho tvář, ale
jméno jsem zapomněl. Protože byl muslim, řekněme mu Hassan.
Pocházel z Maroka a do Španělska ho zavedla touha po lepším ži-
votě. Jelikož přespával ve sdíleném pokoji na hostelu, asi jej zatím
nenašel. Přátelský však byl, a protože komunikoval velmi dobře
jak anglicky, tak španělsky, konverzaci jsem se vůbec nebránil.
Mám s muslimy jen ty nejlepší zkušenosti. Když jsem před lety
křížoval Bosnu a Hercegovinu, Albánii a Kosovo stopem, většina
mých nejsilnějších zážitků se pojila právě s těmi, kteří vyznávají
toto náboženství. Jeden z nich se přihodil kousek od Mostaru, tu-
risticky nejvýznamnějšího místa Bosny. Krácel jsem z něj pěšky,
protože se mi nedařilo nic stopnout. Stát na místě a čekat, to mě ni-
kdy nebavilo. Mám až příliš neposednou povahu. Kopíroval jsem
tedy okraj silnice a přitom zvedal palec na projíždějící auta. Ale
snad tři hodiny nic nezastavilo a odpoledne se pomalu překlápělo
k večeru. Už jsem to chtěl vzdát, ujít ještě pár kilometrů a někde
si ustlat. Když vtom, sama od sebe, aniž bych musel dát jakékoliv
znamení, zastavila rozhrkaná dodávka. Z ní vylezl nakrátko ostrí-
haný muž ve středních letech, mohutné a poměrně vypracované
postavy. Šla z něj popravdě trochu hrůza. Vypadal jako jeden z ba-
níkovských chuligánů. Do auta jsem s ním však sedl. Ukázalo se,
jak moc může vzhled klamat. Nakonec mi nabídl přespání u sebe
na farmě, ve vsi Borovčiči. Ta sice ležela mimo moji plánovanou
trasu, ale neodmítl jsem. A nikdy jsem toho nelitoval.

Ahmed v sobě měl typickou pohostinnost Balkánců, ze které
jsem byl často nesvůj. Začal kolem mě skákat, připravil jídlo, na-
bídl mi vyprat oblečení a podaroval mě žiletkou, abych se oholil.
„Vypadáš hrozně. Udělej ze sebe trochu člověka,“ ukazoval mi
směr do koupelny. Holit jsem se vůbec nechtěl. V tamních kon-
činách je ale oholená tvář známkou jisté kultivovanosti a muži
o sebe v tomto směru velmi dbají. Jsem tady hostem, budu se držet
jejich zvyklostí, rozhodl jsem a darovanou žiletkou ze své tváře

odstranil nerovnoměrně rostoucí vousy. Na oplátku za veškeré laskavosti jsem nabídl svou pomoc, při čem bude potřeba. Byl jsem rád, když Ahmed nic nenamítal. Naštípál jsem dříví a později, když do setmění chybělo už jen pár minut, jsme společně nakrmili ovce a krávy ve chlévě. Mezitím jsem zjišťoval, že se nejedná jen tak o někoho, ale o „bosse“ celé vesnice. Zaměstnával na svých pozemcích několik lidí, především pasáky dobytka. Dokonce mi ukázal z novin vystřižený článek. Podle něj často daroval jídlo ze své úrody chudým lidem. Pomoc mu evidentně nebyla cizí. Jak jen jsem se při prvním pohledu na něj pletl, styděl jsem se uvnitř. To ještě nebyl všem překvapením konec. Na jeho farmu se v čase večere pomalu začínali scházet ostatní chlapi z vesnice. Najednou zazněl svolávací signál z mešity. „Nejdete se modlit?“ zeptal jsem se. Všichni se jen zasmáli. „Jsme sice muslimové, ale celý den dřeeme a makáme na poli. Chodit do mešity a modlit se? Na to vážně nemáme čas. Věříme, protože věřili naši tátové, ale tím to končí,“ vysvětlil mi Ahmed směsicí angličtiny a bosenštiny. Nedlouho poté začal servírovat večeři pro všechny příchozí. Čekal jsem, že po ní muslimové vytáhnou skrytou pálenku a pustí se do pití. Ale to se nestalo. Padly litry kafe, každý kouřil jako sádrový ježek, ale alkoholu ani kapka. Navzdory laxnímu přístupu k víře pro ně toto pravidlo bylo svaté. Byl to dlouhý večer a nakonec jsem vypité kávé navzdory usnul jako miminko. Ráno mi můj hostitel předal suché prádlo, vnutil mi kolo domácího sýra a snad kilo hroznů. Zařídil mi i odvoz dál. Bylo mi dost trapně, že se o mě tak stará. Možná i díky tomu však dodnes, po více jak pěti letech, zůstáváme přáteli a jsme stále v kontaktu.

Byl jsem k Hassanovi maximálně vstřícný. I z něj ona добрota doslova číšela. Když jsem mu pověděl o svých trablech

*Padly litry kafe, každý kouřil
jako sádrový ježek, ale
alkoholu ani kapka.*

s kuchyní, hned mi nabídl pomocnou ruku. „Prosím tě, vůbec si s tím nedělej těžkou hlavu. Pojd' se mnou,“ vypálil ze sebe a táhl mě do společné kuchyně. Otevřel lednici a začal v ní přeskládat věci, dokud se neuvolnila půlka jedné police. „Tohle je tvoje místo, sem si můžeš strčit, co potřebuješ. Dneska večer uvařím já, když tu ještě nic nemáš. Taky mám pravý marocký čaj. Co ty na to? Kuchyni klidně využívej bez omezení, to tady nikomu vadit nebude,“ dodal s úsměvem a zpod brýlí na mě šibalsky mrkl. Můj pobyt v Madridu tak byl hned o mnoho příjemnější. Navíc mě seznámil s dalším člověkem, který tu pobýval. K mé velké radosti to byla Peruánka, která tady uvízla po vypuknutí pandemie. Byť jméno Linda na její původ příliš nepoukazovalo, rysy hovořily jasně – navzdory tomu, že pocházela z hlavního města Limy. Tam převládá spíše bělošské obyvatelstvo nad původním, indiánským. Ihned jsme zabředli do rozhovoru, čímž veškerá šance na prohlídku nočního Madridu padla. Do nejmenšího detailu jsme rozebrali andskou zemi, kde jsem strávil při poslední cestě celých pět měsíců.

Na průzkum historických částí Madridu jsem vyrazil další den ráno. I přes povinnou roušku působí venku vše mnohem pozitivněji než u nás. Víc než katedrály a parky mě baví atmosféra v ulicích. Zcela beztrestně se tady totiž může hrát a zpívat, lidé si k tomu občas i zatančí. Normálně mě takové věci nijak zvlášť neoslovují, ale teď jsem to vnímal jako skutečný závan svobody. Rouška na obličeji je najednou snesitelnější, i když tady okovy covidu stále cítím. Například při prohlídce stadionu slavného Realu Madrid, kde jsem byl ochuzen o výraznou část klasické prohlídky. Do šaten z pochopitelných důvodů člověka nepustí, stejně tak do dalších částí stadionu, protože prohlídka je kvůli koronaviru bez průvodce. Zbývá tedy klubové muzeum, které samozřejmě stojí za to. Žádný jiný fotbalový klub na světě nedokázal nasbírat tak rozsáhlou sbírku trofejí jako královská madridská skvadra. Při průchodu chodbami muzea,

umně nasvícenými do fialové barvy, se zatají dech i člověku, který královskému klubu nefandí. Pravou stranu lemuje jedna vitrína s poháry za druhou, zatímco na levé se na obřích obrazovkách promítají sestřihy z nejpamátnějších okamžiků stovacetileté historie Bílého baletu. Chybělo jen třináct pohárů za vítězství v Lize mistrů. Na jejich místech stály pouze siluety. Škoda, pomyslel jsem si, byť mi bylo jasné, že něco tak cenného nemůže být někde vystavené jen tak.

Nevzpomínám si, že bych kdy strávil v několika desítek metrů dlouhé uličce tolik času. Naivně jsem si myslel, že tohle bude všechno, co v současné době stadion nabízí. Nemohl jsem se mýlit víc. Jen jsem vyklouzl z trofejové „síně“ a dostal se do chodeb, které jsou běžně přístupné při každém zápase, poslala mě šipka k vysokému oblouku. Sotva jsem jím prostoupil, stanul jsem přímo na tribuně.

Nikdy jsem na tak obrovském stadionu nebyl. S kapacitou lehce přes jednaosmdesát tisíc diváků patří k těm největším v Evropě. Navíc vedení klubu chytře využilo probíhající pandemie. Protože diváci dovnitř nesmějí, zahájilo rekonstrukci. Ta měla celkovou kapacitu ještě navýšit. Trvalo pěkných pár minut, než jsem se pohledu na monumentální stadion nabažil. I s prázdnými sedadly ve mně budil ohromný úžas. Prohlídka tím ale zdaleka nekončila. Následovaly další a další místnosti, ve kterých se střídaly dresy, fotografie, interaktivní obrazovky a další střípky z historie. Na řadu přišly i poháry za individuální úspěchy jednotlivých hráčů klubu – pro nejlepší střelce, hráče či útočníky na evropské i celosvětové úrovni. Protože Real Madrid byl také klubem basketbalovým, nebyly opomenuty ani jeho úspěchy. A pak, úplně na konci celé prohlídky, přišlo velkolepé finále – krásně nasvícená obrovská vitrína vprostřed místnosti a v ní třináct pohárů. Oněch třináct, které chyběly za skly na úplném začátku – rekordní počet trofejí pro vítěze Ligy mistrů.

Vitrína s poháry za vítězství v Lize mistrů v muzeu na stadionu Santiago Bernabeu.

Žádný jiný klub se této metě nikdy ani nepřiblížil. Jako fanoušek Liverpoolu mě to sice mrzelo, ovšem nezbývalo mi než smeknout. Kolem naleštěných pohárů vitrínou nepřetržitě poletovaly bílé konfety. Úžasný pohled pro všechny fotbalové fanoušky. Snad každý kluk, který kdy kopnul do míčů, zatoužil alespoň jednou zvednout tenhle ušatý pohár nad hlavu. Kromě vítězství na mistrovství světa neexistuje ve fotbale nic cennějšího. Vůbec se mi odsud nechtělo odejít, ale nakonec jsem musel. Prošel jsem už jenom kolem poháru pro aktuálního mistra španělské ligy a byl konec. Chodba mě velmi takticky vyplivla přímo v oficiálním klubovém obchodě. Jen jsem proběhl skrz, protože červenou liverpoolskou barvu bych nikdy zradit nemohl. Tak jsem se ocitl zpět v ulicích města.

Další den jsem se opět rozhodl věnovat památkám a procházám ve slunečném, byť chladném počasí. Práce na korekturách mé knihy zůstala úspěšně u ledu. Jako bych podvědomě sám sebe vystavoval tlaku, pod kterým se mi často pracuje nejlépe. Rozhodl

jsem si nejprve užít toho, co se mi v Česku už nějaký ten den nepoštěstilo – obědu v restauraci. Španělé díky striktnímu nošení ochrany dýchacích cest drželi epidemii relativně na uzdě, a tak mohlo být téměř vše za jistých podmínek otevřeno. Nošení roušek a používání dezinfekce na každém rohu bylo základem. Restaurace mohly fungovat na padesát procent kapacity, stejně jako hotely. Samozřejmě za předpokladu dodržení pravidla maximálně čtyř osob u stolu. Jelikož jsem byl sám, nijak mě to netrápilo. Překvapovala mě skutečně neuvěřitelná disciplinovanost. U vchodu do restaurace si každý poctivě dezinfikoval ruce a následně s rouškou na puse počkal až do chvíle, kdy dostal jídlo a obsluha se vzdálila. Po dojedení si zákazníci roušku opět nasadili a komunikace s personálem znovu probíhala „bezpečně“. Kulturní zařízení, mezi něž

Plaza de Toros, největší aréna pro býčí zápasy ve Španělsku.

patřila například i muzea, jela na pětasedmdesát procent kapacity. To v zimních měsících, kdy Španělsko netrpí pod návaem turistů, zcela dostačovalo. Bez problémů jsem se dostal na prohlídku královského paláce dokonce během času, jenž byl vyhrazený k bezplatným prohlídkám. K vidění však byl jen exteriér, zbytek covid zavřel. Chválabohu, že jsem vstup neplatil, pomyslel jsem si. Stálo to totiž za starou bačkoru.

Zbytek mých toulek městem se po předešlých zkušenostech omezil na procházky po venku. Navzdory tomu bylo co obdivovat – například dvě z devatenácti městských bran, které kdysi sloužily jako důležitá součást města. Dnes už jen zdobí ostrůvky kruhových objezdů.

Čekal mě zdoluhavý
proces.

Obdiv budila i aréna Las Ventas, největší svého druhu pro býčí zápasy ve Španělsku, jež pojme téměř čtyřiadvacet tisíc diváků. Větší arény má už jen Venezuela

a Mexiko. Za pohled jistě stojí také chrám Debod, který sem jako výraz díků dovezli z Egypta za pomoc při záchraně starověkých památek, či Křišťálový palác. Ten tvoří jen sklo v kombinaci se železem a původně měl sloužit jen pro výstavu rostlin v roce 1887.

Mohl bych pokračovat donekonečna, protože tak obrovská historická metropole skýtá nepřeborné množství paměti-hodností. Potřeboval jsem však zvýšit své usilí v jiném směru. V hostelovém pokoji na mě čekala pořádná hromada textu, který jsem musel projít slovo po slově, větu po větě. Čas do odletu se nemilosrdně krátil. Celý večer se nesl ve znamení snahy ignorovat Hassana a bedlivě procházet své dílo s propiskou v ruce. Přepis vyhovujících pasáží byly dost zuřivé. Při světle malinké lampičky nad postelí jsem byl zaměstnán až do ranních hodin.

Ihned po probuzení jsem pokračoval a odpoledne přišlo na řadu hledání internetové kavárny, kde bych mohl text z papíru přepsat do počítače. Nakonec jsem našel zaplivanou a zakouřenou hernu v čínské čtvrti. Pro mé účely je to ideální, pomyslel jsem si, zaplatil osm eur a dal se do čtyřhodinové šichty.

Mému křeslu už scházely kousky černého polstrování, které někdo vytrhal zřejmě v afektu po porážce v nějaké online hře. Klávesnice na tom nebyla o moc lépe. Jednotlivé klávesy pokrývala lepkavá vrstva od vylitých energetických nápojů, které tady hráči při nekonečných hodinách konzumovali po litrech. Kuponu mi tyto punkové podmínky spíš vyhovovaly. Větším problémem se však ukázalo být, že klávesnice je v čínském rozložení. Zvládl jsem ji sice přepnout do španělštiny, ovšem dál jsem se nedostal. Čekal mě zdoluhavý proces, kdy jsem mimo dokument k předělání musel otevřít ještě virtuální klávesnici s českými znaky. Jinak bych nebyl schopný vykouzlit háčky ani čárky. Práce se tím značně protáhla. Do čtyř hodin jsem se nakonec po těžkých nervech vlezl, byť jsem chtěl monitor prohodit zamřížovaným oknem. Ještě toho večera se mi povedlo doopravit zbytek textu, který jsem o den později zpracoval stejným způsobem. Cesta do Kolumbie se otevřela v momentě, kdy má práce doputovala redaktorce do nakladatelství. Osud tomu však chtěl, že se mi plány přece jen trošku zkomplikovaly.

Medvídek pod rouškou

Bogotá

Seděl jsem v hostelu na posteli. Do odletu zbývalo méně než osmnáct hodin. Hassan na vedlejší palandě už pár minut spokojeně oddechoval a nevěděl o světě. Já se teprve hodlal pustit do byrokracie, potřebné ke vstupu do Kolumbie. Vstupní formulář znamenal ten nejmenší problém. Stačilo na stránkách kolumbijského ministerstva zahraničí vyplnit pár řádků. Vzhledem ke kvalitě dokumentu zřejmě vůbec nezáleželo na tom, co tam napíšu. Zábavně vypadalo především rozklikávací menu při vyplňování místa původu. Kolonka „stát“ byla ještě v pořádku. Zvolil jsem „Republica Checa“ a pokračoval dál. Dál po mně chtěli vyplnit zemi. Očekával jsem, že v nabídce budou Čechy, Morava a Slezsko, případně kraje – chyba lávky. Dalo se vybrat jen pole „Československo“. Jinou variantu virtuální formulář nenabízel.

Vylidněné náměstí Simóna Bolívara v Bogotě v době pandemie covidu-19.

Ještě lepší to bylo o řádek níže. Kolonka „město“ měla o nabídku více – „Praha“ a znovu „Československo“. Pražáka ze sebe nikdy neudělám, pomyslel jsem si jako hrdý Ostravák a práskl tam Československo. Hotovo! K přípravě na odlet však zbývala druhá část. Ta podstatně těžší a nelegální.

Když jsem před pár dny přistával v Madridu, podmínky pro vstup do Kolumbie byly dost benevolentní. Žádný test, potvrzení o prodělaném covidu či očkování, zkrátka nic. Tahle sranda skončila s rapidním nárůstem pozitivních případů. Nově vyžadovali PCR test, ne starší šestadevadesáti hodin – a ten jsem neměl. V žádném případě jsem jej nehodlal shánět. Covid jsem prodělal před třemi týdny, negativní jsem po něm byl, mám imunitu. Legislativně se prohřeším, ale morálně si to obhájím třeba před Bohem. A tak jsem neměl nejmenší výčitky, když jsem ve wordu přepisoval data na testu z Prahy. Nervozita se mnou lomcovala a dával jsem si záležet, aby výsledek nedal nikomu záminku pochybovat. V době moderních technologií to bylo raz dva. Všechno na formuláři zůstalo stejné jako doposud, až na

zmíněné datum. Převědl jsem vytvořený falzifikát do formátu pdf a v duchu se modlil, aby se v tom na letištích a při vstupní kontrole nikdo nešťoural. Do karet mi dost hrál fakt, že v době příletu do Kolumbie bude na druhé straně zeměkoule noc, a tak sotva někdo bude moct ověřit platnost. Přesto bych to už měl nejradši za sebou, protože nervozita mě nenechala pořádně vyspat.

Osmého ledna jsem se krátce po poledni prokázal letenkou u vstupu na madridské letiště. Bez té nyní ochranka nikoho nepouštěla dovnitř. Začal jsem hledat tabuli, jež by mi prozradila, z které brány poletím. Přitom jsem nedopatřením zaslechl rozhovor mladého páru v letištní hale. Téma mě okamžitě upoutalo. Začal jsem předstírat, že si na telefonu vyřizuju životně důležitou záležitost, zatímco jsem napínal uši jako rys. Dobře mi při tom nebylo. Po pár desítkách sekund jsem se vzpamatoval a začal právě vyslechnutou informaci ověřovat na internetu. Bohužel se ukázala být pravdivou. Nezadržitelně stoupající počty nakažených ve dvou největších městech Kolumbie, Medellínu a Bogotě, poslaly obě města do lokální karantény. S účinností od včerejška. Některé čtvrti byly zcela neprodyšně uzavřeny, zbytek města se mohl volně pohybovat v rámci metropole. Také platil zákaz nočního vycházení. S výjimkou toho nejdůležitějšího se na několik dní vše uzavřelo. Otevřené zůstaly obchody s potravinami či lékárny a zásadní služby, jako například pobočky mobilních operátorů. Restaurace budou vydávat jídlo jen s sebou. Past sklapla a teď už bylo pozdě cokoliiv měnit. Nemířil jsem za vysněnou svobodou, ale přímo do vězení. Navíc do zcela cizí země, kterou jsem sice už trochu znal, ale stále se v ní mohlo zvrtnout asi o milion věcí více než v České republice. Přece jen, byla to Jižní Amerika. Bohužel. Nebo možná bohudík. Ne všechno totiž na tomto kontinentu bývá tak složité, jak to na první pohled vypadá. To jediné mi dodávalo malinký kousek naděje, se kterým jsem po úspěšně zvládnuté kontrole před čtvrtou hodinou odpolední vstupoval na palubu letadla.